

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hézas polt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 80 fillér
Nyilatkozat sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, január 30.

Mai számunk több közleményei:

- Vészerek: Az esküdtbírók.**
- Megyei közgyűlés.**
- Ladysmith megadja magát.**
- Franciaország új szenátorai.**
- Levegias alfer egy elfelejtett „y” betű miatt.**
- Szerelmi tragédia.**
- Megmozdult a föld.**
- A milliomos büntérsé.**
- Barometrum és földrengés.**
- Csarnek: A Braun ur felesége.** Irta: Ujlaki A.

Az esküdtbírók.

Irta: Chorin Ferenoz dr.

Budapest, január 29.

Néhány nap mulva az ország minden részében megkezdik működésüket az esküdtbírók. Hatalmas mértődjelző ez a magyar állam jogfejlődésének történetében. Oly intézménnyel gyarapodtunk, mely hosszú évtizedek óta legbecsesebb részét képezi az európai és amerikai művelt államok jogi leltárának. Az angol nép szabadságszerető és az önkormányzatot példás módon megvalósító földjében vert az esküdtzék gyökeret. Nagy fontosságát az igazság megvalósítására nézve, a francziák ismerték fel először, a kontinensen is honosították meg, s példájuk hatása alatt terjedt az intézmény Európában mindenütt. A hová a nagy Napoleon fegyverei hatoltak, s a francia forradalom eszméi előtörték: ott polgárjogot nyert az esküdtzék. Napoleon hozta be ez intézményt Németországnak a Rajna mellett fekvő tartományaiiba, melyeket hadiszerekesége Franciaországnak meghódított.

Csillagának letünése után a tartományok visszatértek ugyan Németországhoz, de az esküdtzék időközben annyira meghonosodott a Rajna mellett fekvő provinciákban, hogy a németek ezen jogi intézményt megszüntetni nem merészelték. Bismarcknak győzelmei egyesítették Németországot, s az egység megtestesítéséül meghozták az egységes német büntetőperrendtartást is. Az autokratikus vaskanczellár ellensége volt az esküdtbírók és nem akart ezeknek helyet adni az egységes német államjog intézményei között. Akarata megtört azonban a délnémet államok ellenállásán. Itt fél század óta résztvettek a polgárok a büntető igazságszolgáltatás kiszolgáltatásában. Ok is lelkesedtek a minden német államra kiterjedő egységes törvénykönyvért. De későbbiek voltak lemondani erről, sem mint az esküdtbírókat feladni. Bismarck meghajolt a nép ezen impozáns akarati nyilatkozata előtt, az esküdtbírókat felvette Németország jogi intézményei közé, s az a negyedszázad, mely az esküdtbírók egész Németország te-

rületén való működése óta lefolyt, fényesen igazolja a délnémet polgárok ragaszkodásának jogosultságát s az intézménynek helyes voltát.

Nem is kell felemlitenünk, hogy a francziával rokon nemzetek: az olaszok és belgák rég megadták polgáraiknak azt a jogot, hogy a büntető ítéletek meghozatalában részt vegyenek. A balkán félsziget államai sem nélkülözik az esküdtzékeket. Csak Magyarországon fáztak az esküdtbírók intézménye megalkotásától. Igaz, hogy legjobbainkat nem illehetjük e szemrehányással. Hisz Deák Ferencz s az a párt, mely őt vezérül elfogadta, már az 1843—44-iki országgyűlésen egy az esküdtbírókat felölő törvényjavaslatot dolgozott ki, melyet az alsótábla lelkesedéssel tett magáévá, melyhez azonban az akkori reakzionárus főrendiház épen az esküdtzék miatt hozzájárulni nem akart. Deák és pártja lemondtak tehát még ma is a legjobbak méltánylását megérdemlő derék művek törvényerőre emelkedéséről, de nem engedték meg, hogy az esküdtbírókat nélkülöző törvényt alkossanak.

Az 1867-iki államjogi kiegyezés után a sajtótermékek felett esküdtek ítétek. Amde ítéleteik a közvéleményt nem tudták kielégíteni. Az esküdt polgártársak verdiktjeikben habozók, ellenmondók és félénkek voltak. Az esküdtől való idegenkedést öregbítette a nemzetiségektől való aggodalom. Ezen okok miatt sokáig vajudott a büntető perrendtartás javaslata, de a törvényt megszűlni nem tudta. Hazánk egyik legnagyobb jogásza: Szilágyi Dezső, vetett véget az örökös kétkedésnek. Lelkesült munkatársaktól segítve, támogatva a szabadelvűpárt kiváló jogászfallanjától, a büntető perrendtartás megalkottatott és becses drágakő gyanánt be lett foglalva az esküdtzék intézmény.

Ez év elején életbelépett a törvény s február hóban már összeülnek az esküdtbírók, hogy a jogkörükbe utalt büntető cselekmények felett határozzanak.

Nagy reményekkel nézünk az esküdtbírók elé. Készséggel beismerjük, hogy az esküdtbírókkal járó teendők sulyos feladatot rónak polgártársainkra. Mindezekelőtt idejének egy részét fogják e teendők igénybe venni, azután pedig tanulmányt és komoly kötelességteljesítést kíván ez intézmény tőlük. Amde, ha el is tekintünk attól, hogy az angol nép, mely az időnek értékét meg tudja becsülni, örömet hozza meg az esküdti teendőkkel járó áldozatokat, ismeretes, hogy a magyar törvény a legnagyobb gondal ügyelt arra, hogy a polgároktól kívánt áldozatok minél könnyebben elviselhetők legyenek.

Mi méltán büszkék vagyunk őseinktől örökölt önkormányzatunkra, melynek egyes ágai, fájdalom, fonynyadóban vannak. Az önkormányzatnak helyes szervezésétől függ államiságunk restaurálása. A büntető perrendtartás által életbeléptetett esküdtbírók az első lépés az önkormányzat fejlesztésére; eddig úgy állott a dolog, hogy az állam által hozott törvényeket maga az állam alkalmazta. Az esküdtbírók következtében a polgárság jogot nyer az állami törvények meghatározott kategóriáinak alkalmazására. A polgárok fognak szellemet önteni a törvény betüibe. Sulyos büntetendő cselekményekre a polgárság fogja kimondani a verdiktet; az állam által kinevezett bíróság és a polgárság között meg lesz a kölcsönös meleg érintkezés. A polgárok szelleme fogja áthatni a törvényt, azonnal napvilágra jut, hogy a törvény melyik intézkedése felel meg a közszükségletnek, melyik plántáltatott át idegen földről és nem vert gyökeret a hazai talajban. Hozzájárul ehhez, hogy midőn 12 polgár nyilvános s mindenki által megérthető módon mondja bünösnek a vádlottat, ez a határozat sokkal sujtóbb lesz az eddig hozott határozatoknál. Méltán elvárhatjuk tehát, hogy a magyar polgárság meg fog felelni törvényes kötelezettségeinek, melyek újabb szálakkal fogják hozzákötni a nyugat-európai civilizációhoz.

Megyei közgyűlés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

Aradmegye köztörvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta évnegyedes közgyűlését, a melyen több fontos ügyet vitatott meg. Ezek egy részéről hirrovatunkban számolunk be, a többit alábbi tudósításunkban közöljük.

Az alispán jelentése.

Első tárgy volt az alispán évnegyedes jelentése.

Vásárhelyi László szóla fel, a ki előadja, hogy a jelentés, ha nem is tünteti fel kedvező színben a vármegye viszonyait minden tekintetben, de jólesőleg konstataható belőle a zilált állapotok javulása. Orvoslást nyertek a kiadói és levéltári, eddig rendszertelen kezelése, az anyakönyvi másodpéldányok bevezetése pótolta, a fegyelmi ügyekben is javulás mutatkozik. A főpénztári kezelés feltüntetésénél újból rá kell mutatnia a 142.000 frtot ki evő tulkiadásokra, a mi rendszertelen dolog és a mi fellet könnyen átsiklani nem lehet. A tulkiadások egy része pótolva lett ugyan az 1% os pótdóval, de a kórházépítési kölcsön ma is fennáll és pótolva nincs. Attér azután a községi költségvetésekre. Némelyik község oly óriási kivetéssel adminisztrál, a mely valósággal a nép léteérdekét támadja meg. Gross község például 117, Konop 147, Ujpaulis 150% os kivetéssel dolgozik, ezeknek azonban a felét sem tudják behajtani. A nagy hátrányok okát abban sejtí

hogy a községi előljáróságok az adóbehajtás körül nem járnak el kellő tapintattal, sem arra a helyes időt meg nem választják. Megnyugvással veszi tudomásul a gyámpénztár ellenőrzésére tett hatáson intézkedéseket. Végül foglalkozik a közrendészet terén mutatkozó hangatlással, a melynek abban rejlik a fő oka, mert a községek nem respektálják a törvény azon intézkedését, hogy csőzök és örök rovott előéletű emberek nem lehetnek. Egyebekben a jelentést tudomásul veszi.

Az alispán válaszol Vásárhelyi megjegyzéseire. A községi számadás még nincs mind felülvizsgálva, nagy részük pótlendő. Intézkedni fog, hogy ezek jövőre soron kívül nyerjenek elintéztést. A közrendészet tárgyában intézkedéseit megtette. Ami a tulkiadásokat illeti, a kórházi tulkiadások kölcsön-ügyét még a múlt év december havában felterjesztette a belügyminiszterhez, de eddig nem jött rá válasz.

Solymossy Lajos br. indítványozza, hogy mivel az alispán jelentése szerint a Krivány-féle sikkasztások tételeinek megvizsgálása befejeztetett, irjon fel a vármegye a belügyminiszterhez, hogy a számvizsgálattal járó teleme költségek fedezésétől mentse fel a vármegyét és vegye át tárczája terhére.

Fábián László főispán időelőttinek tartja az indítványt, amely akkor lesz majd helyén, ha a belügyminiszter a költségek megtérítését fogja kérni.

A közgyűlés abban állapodott meg, hogy a kerelmet annak idején megújítja. Ezek után az alispáni jelentést tudomásul vették.

A csintyei jegyzőválasztás.

Russu Sirianul János interpellációt intéz az alispánhoz a csintyei jegyzőválasztás miatt, a hol törvénysértés történt. A választást vezető főszolgabíró ugyanis önkényleg járt el, mert nem kandidálta azt, a kit a község akart, hanem azt, a ki neki tetszett. Ez az eljárás homlokegyenest ellenkezik az alispánnak azon elvével, melyet éppen multkor jelentésében hangsúlyozott a jegyzőválasztások tárgyában.

Az alispán hivatkozik arra, hogy ő hangsúlyozta írásban és szóban is, hogy a főszolgabírók jegyző-kijelöléseknél a közérdeket tartásuk szem előtt, a mely összhangzásba hozandó a választók többségének autonomikus akaratával. Ez a meggyőződése ma is és ha a főbírákkal jegyzőválasztás előtt a kandidáció felől értekezett, személyektől menten csak ez elv figyelembe vételét ajánlotta. Megjegyzi, hogy a csintyei jegyzőválasztás ellen egyébként semmi panasz nem adatott be hozzá. Osupán azt tudja róla, hogy a választást elhalasztották e hó 17-ikére.

Csukay Gyula kisjenői főszolgabíró tájékoztatul csak annyit jegyez meg, hogy neki a törvény adta meg a jogot a pályázók közül hármat kandidálni s ő hármat kandidált is. Zachariás Dezső, akit megválasztottak, de aztán lemondott, tényleg fejelem alatt áll, súlyosabb természetű mulasztást azonban, mely esetleg állása elvesztését vonná maga után, nem követett el, ezért jelölte és azért, mert Zachariás község nyugalma érdekében, a hol zavartak a viszonyok, jónak látta Zachariást más községbe áthelyeztetni.

Russu ismételt felszólalása után az alispán válaszát egyhangulag tudomásul vették.

A községi gyámpénztárak pénze.

Uj-Szt.-Anna község elhatározta, hogy a községi gyámpénztári tartalékalap egy részét ovodaépítési célokra használja fel. Az állandó választmány elvi szempontból nem javasolja a községi határozat jóváhagyását.

Wittmann János hosszabb beszédben kelt védelmére a községi határozatnak s nagy sikerrel érvelt főleg azzal, hogy a község folyton magyarosodik s a kultúráért igen sokat áldoz. Meg van győződve, hogy a közgyűlés méltányolni fogja ezen indokokat és kedvező véleményt hoz annál is inkább, mert a község vagyoni viszonyai nem állanak jól, a tavalyi zendülés is 10,000 forintjába került.

Az alispán méltányolja a Wittmann által felhozott érveket, de mégis ragaszkodik az állandó választmány határozatához. A községi gyámpénztárakat alapos revízió, rovincsolás alá szándékozik venni, már csak a rendes kezelés miatt sem engedhető meg ilyen elvonás. Uj-Szent-Annán 71,000 frtot kezelnek a községi

gyámpénztárban s abból 60,000 frt van kölcsön adva. Ki áll jót, hogy ez a tekintélyes summa behajtható lesz?

Vásárhelyi László az alispán által elmondottak után maga sem tartja helyénvalónak, hogy a tartalékalap csonkittassék. A községi határozatot azon indoklással kéri elutasítani, hogy a község vagyoni állapotára való tekintetből nem járul hozzá a közgyűlés a gyámpénztári tartalékalap felhasználásához.

Wittmann János újabb felszólalása után a főispán elrendelte a szavazást. Az állandó választmány javaslatát fogadták el, a Vásárhelyi László által beterjesztett indoklással megtoldva.

Az iskolák államosítása ellen.

Váratlan vitát keltett Gyulicza község előljáróságának az a határozata, melylyel kimondotta, hogy az állami iskola költségeihez évi 40 forinttal hozzájárul.

Suciu János, utána pedig Csorogár Romulus szenvedélyes szavakban keltek ki a népiszkolák államosítása ellen s azt kívánták, hogy a közgyűlés ne hagyja jóvá a községi határozatot.

Az alispán az egész közgyűlés zajos tetszése mellett azzal vágott vissza a felszólalóknak, hogy ők bajosan érdeklődnek a tanügy iránt, mert a megyében 18-20,000 iskolába nem járó tanköteles közül mintegy 15-16,000 román. A község önszántából kimondotta, hogy az állami iskolához hozzájárul s e határozat ellen nem tett senki eddig kifogást. És most a vármegye székházában összejött román intelligencia akarja megakadályozni a román köznépművelődését? (Zajos tetszés.)

Suciu János dr. magyar nyelven szólal meg. Azt mondja, hogy ők nem akarnak hamis tükröt állítani a közgyűlés elé, de az igazságot keresik. Szavaztassa meg a közgyűlés a népet és felszólaló a fejét teszi rá, hogy a nép az állami iskolát nem akarja a felekezeteivel szemben (Zajos ellentmondások). Ne bolondítsuk egymást - végzi szavait. - A közgyűlés, ha akar, ám szavazzon le, de legalább éljenek a felszólalók őszinte szavakkal.

Lóv Mihály dr.-nak tudomása van arról, hogy éppen maga Gyulicza község lakossága deputációzott az állami iskola létesítéseért.

A közgyűlés csaknem egyhangulag az állandó választmány javaslatát fogadta el s ezzel a községi határozatot jóváhagyta.

Folyó ügyek.

Az irnokok és dijakok megjutalmazására a közgyűlés 200 koronát szavazott meg. Tudomásul vették az Országos Magyar Gazdasági Egyesület köszönő levelét a szegedi mezőgazdasági kiállítás támogatásáért. Az alispán előterjesztésére az utalópénz terhére egy díjnak felvételét engedélyezték.

Csávássy Zoltán dr. gurahonci pályaorvos diplomáját kihirdetik. Darányi János borosjenői és Bolyos József aradi szolgabíráknak felhatalmazást adtak, hogy rendőri kihágási ügyekben bíraskodhassanak.

Kis (Klein) Béla dunavecsei lakos Vadász községben gyógyszerész felállítására kér engedélyt. Az engedély megadását a közgyűlés nem véleményezi. Mikalaka község azon határozatát, hogy a villamvilágítást bevezeti, jóváhagyták.

Aprólékos községi ügyek elintéztése után az ülés déli 1 órakor ért véget.

TAVIRATOK.

Az ausztriai pártokból.

Prága, január 29. (Saját tud. távirata.) Az ifju-csehek végrehajtó bizottságának tegnapi üléséről a következő kommunikét adták ki: A végrehajtó bizottság helyesnek és célszerűnek találja, hogy ha azt akarják, hogy a tervbe vett konferencia tényleg az ausztriai viszonyok rendezését eredményezze, Szilézia és a többi osztrák tartomány nyelvi viszonyai is igazságosan rendeztessenek. A cseh kiküldöttek ebben az értelemben fognak működni. A végrehajtó bizottság azt indítványozta, hogy a csehek képviseltessék magukat a konferencián. A párt nyelvi és egyéb követeléseinek megvitására bizottság választott.

A helyzet Kinában.

London, január 29. (Saj. tud. táv.)

A Times-nek jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Egy belföldi társaság, a mely köztudomás szerint a haladó-pártot képviseli Sansziban és más tartományokban, missziós társulatok útján és más eszközökkel meg akarja nyerni az angol kormány támogatását az új császár javára. A mozgalom politikai szempontból jelentéktelen, a belföldi keresztényeket nyilvánvalóan nyugtalanítja a dolog.

Ladysmith megadja magát.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 29.

Warren hadosztályát Spions-Kopnál megsemmisítették a burok.

A hivatalos angol táviró napokon át való hallgatása, s a cenzura erőszakossága tehát a teljes vereséget próbálta ideig-óráig titkolni. Buller végre is belátta, hogy örütségre fogott, a mikor átkelt a Tugelán, s visszavonta összes hadait a tulsó partra, a honnan egy pár hét előtt kiindult volt.

Némleg drágán szerezte meg az angoloknak Buller azt a kis igazságot, hogy a ki fejjel megy a falnak, annak betörik a feje, kivált, ha ez a fej lágy is egy kicsit, a fal meg kemény, mint a burok harcziifaia volt. Hivatalosan Warren nagy vereségével indokolja Buller a visszavonulást s olybá tünteti fel a dolgot mintha a spionskopi kísérlet ő ellenére történt volna, s azért őt felelősség nem terhelhetné. Ezt azonban a fővezérnek, a ki végre is megállapítja meg a terveket, melyek szerint operálni akar, nem igen hajlandók elhinni, legfőbbképen akkor, mikor a mostani vereség olyan szerencsétlenül hasonlatos párja a colensoinak.

Mikor Buller átkelt a Tugelán, az angol közvéleményben nem volt eltérés arra nézve, hogy ez a kísérlet a vakmerőségnél is több, s olyan lépés, a melyet csak a teljes siker mentesíthet. Siker helyett azonban az előrelátható teljes vereség következett be, s Buller tábornok a hadbíróság ítéletét aligha fogja elkerülhetni.

Mentő körülmény csak egy szól majd Buller mellett: az utolsó perczben mégis felnyitott a szemé, s még olyankor vonult vissza, a mikor a menekülés zavartalanul végbevitelhető volt.

A balul sikerült expedíció után mi lesz Ladysmith sorsa, az most a kérdés. White már nem várhat egy újabb felmentő hadseregre mert addig míg ez jönne régen éhen veszt már minden embere. Marad a megadás, vagy a reménység nélkül való kitörés és a halál.

White hír szerint utolsó kísérletet tesz még arra, hogy kitörjön és elmeneküljön seregével, de ha ez nem sikerül, megadja magát.

Londonból jelentik egyébként, hogy Roberts lord, a fővezér utasítást is kapott a hadügyi hivataltól, hogy Buller veresége után ne tegyen újabb kísérletet Ladysmith felmentésére, engedje, hogy a város megadja magát a buroknak.

Roberts lord pedig miután a burok egész régi hadsereget szétverték, a régi had helyett újakat kér, hogy azokkal új terv szerint kezdjen új küzdelmet. Egyelőre ne tud mit csinálni ő sem és Kitchener lord sem. A burok így bizakodva néznek továbbra a jövő küzdelmei elé.

Távirataink a következők:

A spionskopi esata.

London, január 29.

A hadügyminiszterium korábbi jelentésével ellenkezőleg mégis *Lyttleton* dandára volt az, amely a Spions-Kopot két óra alatt a leghevesebb tűz közepette bevette.

London, január 29.

A Reuter-ügynökségnek jelentik a Modder-Spruit mellett lévő bur táborból 24-iki kelettel: A Spions-Kopnak az angolok által való bevételéről szóló bur jelentések szerint az angolok meglepték a burokat, ezek azonban segítséget kaptak és a közelben két halmot megszálltak. Az angolok a tűzérség oltalma alatt szuronytámadást intéztek, megszállták a hegyhát egyes nyulványait, de azután a burok lekaszabolták őket. Időközben a burok a főmagaslatot ostromolták, a hol az angolok elsáncolták magukat. Az első sánczon 150 angol megadta magát, a többi sánczon ellenben elkeseredett ellentállást fejtettek ki, de végre onnan is elkergették őket a burok. Sok lidit-gránát nem robbant fel. Az angolok 1500 halottat hagytak a csatatéren. A buroknak is nagy veszteségük volt. Steyn elnök a modderspruiti bur tábor megtekintése után ismét elutazott.

Visszavonulás a Tugelán.

London, január 29.

Buller tábornok szombat délben feladott sürgönyében tudatta a hadügyminiszterrel, hogy mintán *Warren* csapatai föladták a Spions-Kopot, ő hasztalannak tartott egy második támadást, mert a bur sereg jobbszárnya tulerős. Elhatározta tehát, hogy a csapatokat visszavonja a Tugela déli oldalára. Ez meg is történt és *Warren* csapatai a folyótól délre minden veszteség nélkül összpontosítottak.

London, január 29.

Ujabb távirat jelenti, hogy nemcsak *Warren* csapatai, hanem *Buller* egész hadosztálya visszavonult a Tugela tulsó partjára.

London, január 29.

A *Times* azt írja, hogy *Roberts* lordnak döntenie kell arra nézve, vajjon lehetséges és okos dolog volna-e újabb kísérleteket tenni *Ladysmith* felszabadítására. Valószínű, hogy előbb vagy utóbb olyan példátlan katasztrófának a hírért halljuk, amelylyel csak *Yorkstown*nak az amerikaiak kezére való átadása hasonlítható össze. A *Times* azt ajánlja a kormánynak, gondoskodjék róla, hogy mielőbb 50,000 ember küldessék ki és tegyen lépéseket, hogy még 50,000 ember legyen kiküldhető.

A *Morningpost* azt mondja, hogy a mai helyzetben mindenekelőtt azonnal készenletbe kell helyezni a haditengerészetet minden eshetőségre, mozgósítani kell a miliciát és be kell hívni az önkénteseket. A nemzet a külföld intervenciójának megakadályozása tekintetében bizik a haditengerészetben.

London, január 29.

A *Times*-nak jelentik *Lourenco-Marquezból* 25-iki kelettel: Az ambulancia tagjainak és a „Gironde” hajóval ideérkezett katonáknak nagyobb része folytatta útját Transzvál felé. A legközelebb ideérkező hajóval még körülbelül 80 idegent várnak, a kik Transzválba mennek.

Warren hadosztálya megsemmisítve.

Brüsszel, január 29.

Pretoriai távirat jelenti, hogy *Buller* távirata nem felel meg a valóságnak, mert a burok a szó teljes értelmében megsemmisítették *Warren* hadseregét.

Lyttleton dandára egymaga nyolczszáznál több halottat vesztett. Egészben *Warren* nek 5000 embere vesztett oda. Tönkrement

teljesen az angol tűzérség. Nem visszavetetés volt ez, hanem teljes elpusztulása a *Warren* hadosztályának.

London, január 29.

Buller tábornok távirata leirhatatlan szenzációt keltett. Általában kezdenek már leszámolni avval, hogy a délafrikai háboru sorsa meg van pecsételve, egészen befezettnek tekinthető, még pedig a burok teljes győzelmével.

Buller ellen irtóztató az elkeseredés. Azt hangoztatják, hogy már csak azért is katonai törvényszék elé kell állítani, mert a helyett, hogy nyíltan megmondaná az igazságot, következetesen valótlán hírekkel áztatja Angliát és mindig mást akar elhíttetni, mint ami történt. Követelik, hogy a hadvezetéstől azonnal mozdítsák el.

Fokozza a rémületet, hogy *Buller* a Tugelán való visszavonulást is egészen simának, veszteségek nélkül valónak tünteti fel, holott a bur forrásból jövő távirat megsemmisítő veszteségekről beszél. Es általában hajlandók elhinni, hogy a bur forrás beszél igazat.

A buroktól jött távirat e szavakkal végződik:

— Hála istennek, nagy diadalt aratunk. Sajnos, mi is sok drága életet voltunk kénytelenek ezért feláldozni.

Ladysmith megadja magát.

London, január 29.

A burok főhadiszállásából érkező távirat szerint *White* tábornok *Buller* visszavonulása folytán a végsőre határozta el magát.

Még egy utolsó általános kirohanást akar tenni s ha ez nem sikerül, akkor megadja magát.

London, január 29.

A katonai klubban azt beszélik, hogy a honvédelmi bizottság táviratilag beleegyezését adta ahhoz, hogy *Roberts* lord mondjon le *Ladysmith* felszabadításáról és hagyja sorsára ott *White* tábornokot, illetve utasítsa azt a város feladására.

Az angolok új haditerve.

Berlin, január 29.

A *Berliner Tagblatt* értesülése szerint az angol hadvezetőség hamarosan új nagy mérkőzésre készül.

Erre vall, hogy a 6. és 7. hadosztályt egész titokban *Durban* felé szállították, s ott partra tették.

Leyds dr. a háboru folytatásáról.

Berlin, január 29.

Leyds dr.-t Transzválnak ez időszert itt időző követét ma meginterwiewolta a *Neue Freie Presse* berlini tudósítója. Beszélgetésük legérdekesebb része ez volt:

— Milyen a burok helyzete a Spions-Kop körül?

— Nézetem szerint a legkedvezőbb. A hegyet minden erőmegfeszítés árán is megfoglalják tartani, még akkor is, ha az angolok a 6. és 7. hadosztályt is harciba viszik ellenük. A burok így is felvehetik a harcot, mert erőik egyesítve vannak. Jóval előbb koncentrálják haderőiket mindannyiszor oda, a hol a támadás várható s az uralkodó pontokat tartják erősen megszállva, onnan nem engedik magukat elmozdítani. Ez az erejük titka. Lehetőleg biztos állásokat foglalnak el, hogy kevés kockázattal sokat árthassanak az ellenségnek.

— Meddig tarthat még el a háboru?

— Ezt nem tudhatom — felelte *Leyds* mosolyogva. Annyi bizonyos, hogy a burok a végsőig kitartanak. Élelmi szerük van, amennyi csak kell, hadiszerek, lőszeres bőségben, pénz is van s a seregekben lelkesedés, erő, kitartás, nincs okuk lemondani.

— Mi lesz a *Withe* 10,000 katonájával, ha beveszik *Ladysmithet*?

— Mi lesz? — szolt szatirikusan mosolyogva *Leyds*. Hát építünk majd egy nagy fogházat nekik, vagy bányákat műveltetünk velük, a hogy a hatalmas római birodalom tette, vagy . . . Szóval ez egészen az utolsó gondunk.

— Mit tart a béke lehetőségéről?

— Nem akarunk semmit tudni a béke kereséséről. Nem kérünk semmit, mert nekünk nem kell a béke. A mi sorsunk jól megy így is, mi kitarthatunk.

A beszélgetés végén bevallotta *Leyds*, hogy beszélt *Rülow*val, de erről a beszélgetésről nem adott semminemű felvilágosítást. Mindössze az bizonyos, hogy a *Delagoa-öböl*ről volt kettejük közt szó. Ez a főoka berlini tartózkodásának, a mely különben még egy hétig eltart.

Osztrák ágyuk az angoloknak.

Bécs, január 29.

Az *Ostrundschau*-nak jelentik *Pilsen*ből, hogy egy angol bizottság érkezett oda, hogy a *Koda-féle* fegyvergyárból ágyukat szerezzen be a délafrikai hadak részére.

A lap ezt a hírt — közlése szerint — egy tekintélyes politikai írótól kapta, a kinek elsőrangú összeköttetései vannak, s így igen jól értesült.

Azt is tudatja ez a forrás a nevezett lappal, hogy a fegyverszállítások az angolok részére már régebb ideje folynak, s az angol hadügyi kormány nagy számú ágyut vett át a gyárból és szállították el Dél-Afrikába.

Felszólítja ezek ismertetése után a lap a közös kormányt, hogy ne tölje ezt, mert ez a semlegesség megtörése. Hivatkozik arra, hogy Németországban a *Krupp*-gyárnak megtiltották a szállítást.

Franciaország új szenátorai.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 29.

Vasárnap választotta meg Franciaország a szenátus új tagjait. Hosszu idő óta készítették elő a pártok ezt a választást, amely hivatva volt dönteni a köztársaságiak és a nacionalisták között. A republikánusok fényes diadalt arattak.

Kilenczvenkilencz mandatum volt most betöltendő, amelyek közül 46 eddig republikánus ember kezében volt. Az eredmény az lett, hogy a 46 régin felül, még 15 újat is szereztek a köztársaságiak, úgy, hogy 99-ből 71 mandatum lett az övék, tehát több, mint 710/0.

A nacionalisták egyetlen sikere, hogy *Mercier* tábornokot meg tudták választani. Bajnak elvégre nem nagy baj ez, mert hiszen a nagy republikánus többség mellett *Mercier* éppen nem számít a szenátusban, hanem restelni restelli azért egész Franciaország ezt a kis balesetet.

Az eredményekről szóló legújabb párisi távirataink a következőket jelentik:

A Szajna-megyében *Bassin*et radikális jelöltet 540 szavazattal és *Besangon* republikánus jelöltet 367 szavazattal választották meg. *Ranc* 364 szavazattal kisebbségben maradt.

A rhone-megyei választáson *Thevenet* megbukott *Robiquet* liberális jelölttel szemben.

Seine inferieure megyében Siegfried megbukott ellenben Montfort nacionalista és Baddington és Fortier republikánus jelölteket megválasztották.

Mindössze 99 mandátum volt betöltendő, a melyek közül 70-et a republikánusok, egyet a liberális republikánusok, 17-et a radikálisok, 6-ot a radikális szocialisták és 5-öt a konzervatívok kaptak meg. A szavazatok eddigi összeolvasása szerint 87 szenátor választott meg. Ezek közül 42 republikánust, egy szabadelvű republikánust és 15 radikalist újra megválasztottak, ujak pedig: 13 republikánus, 4 szabadelvű republikánus és 6 radikális. A radikális szocialisták eddigi négy mandátumokon kívül két új mandátumot nyertek. Azonkívül megválasztottak két nacionalistát és négy konzervatívot.

Hátra van még 12 szenátor választása. A kisebbségben maradt jelöltek között a következőket emlegetik: De France tábornok, Ravant ezredes, Parenty őrnagy, Partz százados (Pas de Calais), Monteil alezredes (Hautes Pyrenées), Rebillot tábornok (Haute Saone), Laveuve tábornok, a becsületrend lovagja, Prax tábornok, Avril őrnagy (Sarthe), Galibert tábornok (Tarne), Cluseret tábornok (Var), Pothier tábornok, Picot őrnagy (Vogezek).

A szenátorválasztások végeredménye ez: A republikánusok megtartottak 146 régi mandátumot és nyertek 15 újat. A liberális republikánusok 6 mandátumot kaptak, a radikálisok megtartottak 8 régi mandátumot és nyertek 10 újat. 5 radikális szocialista megtartotta mandátumát, azonkívül két újat kaptak. Megválasztott még 3 nacionalista és 4 konzervatív.

A radikális és szocialista kormányparti lapok örömmel fogadják a szenátorválasztások eredményét és konstatálják, hogy a republikánusok erőviszonya a szenátusban változott. A konzervatív és a nacionalista lapok örömmel üdvözlők Mercier megválasztását és annak a reménynek adnak kifejezést, hogy a nacionalisták a megyei választásokon győzni fognak.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: B a b a, operette. (Páros bérletszűnet.)
Szerda: O t t h o n, dráma; Tóvölgyi Margit felléptével. (Páros bérlet.)
Csütörtök: T o s c a, dráma; Tóvölgyi Margit felléptével. (Páratlan bérletszűnet.)
Péntek: C z i g á n y, népszínmű; Tóvölgyi Margit felléptével. (Páratlan bérlet.)
Szombat: T r o u b a d o u r, opera. (Páros bérlet.)
Vasárnap: B ü v ö s v a d á s z, opera. (Páratlan bérlet.)

* Leszkay — budapesti szinigazgató. A Nagyvárad Napló közli ezt az érdekes színházi hírt: „A Magyar Színház-nál kitört igazgatóválság még mindig nem nyert elintézését s ha egyidejűleg Beöthy László helyére Fáti J. Bélát és Verő Györgyöt emlegették, ez a kombináció nem vált be. Fővárosi tudósítónk most egy érdekes tervről ad hírt, a mely a Magyar Színház r-társaság igazgatósága körében merült fel. A részvénytársaság ugyanis az igazgatókeresés meddő kísérleteit abba hagyja s a Magyar Színházat bérbe akarja adni egy megbízható, ügyes, vállalkozó szellemű, ötletes és előkelő igazgatónak. A kombinációk szerint ez az igazgató, kinek meghívása legközelebb megtörténik, Leszkay András aradi szinigazgató, a ki a vidéki színiélet történetében páratlan sikereket ért el s dacára annak, hogy két színháza van, mindkettőt a közönség teljes megelégedésére, magas nivó betartásával vezeti. A választás tehát arra való szinigazgatóra esett s csak az a kérdés még, hogy elfogadja-e Leszkay András a meghívást, mely a Magyar Szin-

ház renaissance-ának beálltát jelenti, de a legnehezebb feladatok egyike is“.

Leszkay András, kinek a N. N. e híret közöltük, csak annyit jegyzett meg rá, hogy nincs semmi tudomása ilyenféle tervezetről.

* A Baba tizedik előadása nagy közönség előtt fog lefolyni. Felhő Rózsának a visszavonulást sok tisztelőjének elismerése fogja kellemezzé tenni. Ma sokan ép olyanok váltották meg jegyüket a pénztárnál a holnapi bérletszűnetes előadásra, akik azért szeretik a babát, mert már többször látták.

* Tóvölgyi Margit szerdán érkezik Aradra és még az este játsza az Otthon Magdáját. A társulat naponkint próbálja a darabokat, melyekben Tóvölgyi nálunk szerepelni fog, így az ensemble megint oly szabatos lesz, mint az elmúlt két vendégjátéknál. A művésznővel együtt szerdán megérkezése után fogják az Otthon azon jelenetét próbálni, melyekben ő is részt vesz. A páros bérletű előadásra a jegyeket Gonda László már kiadja.

* Városok pályadíja színművekre. Szegedről jelentí tudósítónk: A színiügyi bizottság mai ülésén Balassa Ármin dr. ügyvéd, a Parasztszervek című népszínmű szerzőjének indítványára elhatározta, hogy Szeged városától kétezer korona pályadíjt kér társadalmi színművek jutalmazására. A bizottság felhívja a többi vidéki városokat hasonló szellemben való határozat hozására.

* A New-York szépe. Budapesti tudósítónk írja: Régen keltett operett olyan nagy érdeklődést, mint a Magyar Színház holnapi ujdonsága. Igaz, hogy nagy várakozásokat fűztek nozzá, az is igaz, hogy óriási külföldi siker után hozták ide, de az igazgatóválság ugyancsak megrémítette a részvényeseket. Talán ez volt az egyik oka is annak, hogy Beöthy Lászlóval siettek kibékülni. Hogy ez a kibékülés a megváltozott hangulat folytán méltán új reményeket kelthet a részvényesekben, bizonyítja a szinte páratlan jegykapkodás. A holnapi premiéré-re már pénteken nem lehetett jegyet kapni, a mai főpróbához pedig, a melyre kivételesen az Otthon írói kör javára két koronával árusították a jegyeket, már tegnap délután elfogyott minden jegy. A befentesek azt mondják, hogy a darab meg is érdemli a nagy érdeklődést. Úgyes, ötletes a szöveg és bájos a zene.

* Az aradi zenekedvelők egyesületének zenedéjében február hó elsején kezdődik meg a második félévi tanfolyam. Beiratási díj 10 korona, tandíj 25 korona. A beiratásokat mindennap délelőtt 10—12 óráig a zenede helyiségében Krispin József igazgató eszközli.

Lovagias affér egy elfelejtett „y“ betű miatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 29.

A napi krónikában páratlanul álló pikantériát táviratoznak lapunknak Szolnokról. Az eset hőse egy királyi alügyész, a ki rendkívül sok kellemetlenségbe keveredett és most azon furcsa helyzet előtt áll, hogy provokálni készül legfőbb princípálisát, Hammersberg Jenő koronaügyészt.

Mindez pedig egy „y“ betű miatt történik. Sem több, sem kevesebb az indító oka a nevezetes proccszusznak, melynek operette-szerű lefolyásáról a következő távirati tudósítást vesszük:

Pár nap előtt Szolnokon új királyi alügyészt neveztek ki Rossi Mihály dr. személyében, a ki azelőtt Budapesten ügyvédeskedett. Elfoglalva hivatalát, első dolga volt bemutatkozni kollégájának, a másik alügyésznek.

— Én Rossi vagyok.

— Én pedig Bácsmegey vagyok, y-nal írva . . .

Rossi nagyot nézett ezen a furcsa bemuta-

táson. Azt vélte, valami tréfás urral van dolga, ezért hát az y-ra nem is igen hederített.

Másnap nyugdíjba vonult az ügyészség vezetője, Tóth Mór és helyette az ideiglenes vezetést a két alügyész közül a rangban idősebbik, Bácsmegey Imre dr. vette át (y-nal írva).

Történt azonban, hogy Rossinak sürgős dolga akadt Budapesten. Udvarias levelet irt kollégájának, bejelentve, hogy talán sajátságosnak tartja az elutazást most, alig hogy átvette a hivatalát, de halaszthatlan teendők szólítják el, pár nap mulva azonban otthon lesz stb. Megcizimezte szépen a levelet és Szolnokról elő-názott abban a tudatban, hogy elintézte kellő formák szerint a dolgot.

Bácsmegey megkapta az irást, fel azonban nem bontotta, mert y— helyett i-vel volt írva a borítékon a neve. Bezárta tehát a levelet a fiókjába s Rossi előtt akarta kinyitni, hogy kérdőre vonja majd, miért feledkezett meg az y-ról, és miért irt simplex i-t?

Mivel Rossi két nap mulva sem jelentkezett a hivatalban, Bácsmegey kapta magát és jelentést tett Hammersberg koronaügyésznek, tudatva vele, hogy kollégája engedély nélkül távozott. A koronaügyész nyilatkozatra hívta fel Rossit, a ki első pillanatban megdöbbsent, mert veszve látta az ügyészséget, a melyhez pedig csak alig pár napja jutott. Előadta azután, hogy ő Bácsmegeynek levelet irt s abban tudtára adta sürgős elutazását. Keresték a levelet és meg is találták, felbontatlanul. Rossi tehát a levelet visszavette, elküldötte a koronaügyésznek és nyilatkozatot csatolt hozzá, elmondva, mily sajnálatos baleset történt az „y“ betű miatt, a melyről a boríték-czimezésnél véletlenül ő megfeledkezett.

A koronaügyész rögtön belátta, hogy az igazság Rossi pártján áll s hogy különös meghurcolásért elégtételt nyujtson, kemény levélben megintette Bácsmegeyét az „y“-ért, egyben pedig tudatta vele, hogy alügyészi minőségben Temesvárra helyezi át.

Mit volt mit tenni? Bácsmegey elutazott Temesvárra és ott elfoglalta hivatalát. Az intést azonban, mit a koronaügyésztől kapott, megfelebbezte Plósz Sándor igazságügyi miniszterhez.

Mivel sürgősen nem érkezett válasz, Bácsmegey ma lemondott hivataláról.

Az operette még itt nem végződik. Szolnokon elterjedt hírek szerint Bácsmegey elhatározta, hogy a rajta megesezt csufságért provokálni fogja a koronaügyészt és elégtételt követel tőle azokért, a mik vele történtek.

És mindez az „y“ betű miatt. Kiváncsian várjuk, hol fog ez a komikus affér végződni.

Szerelmi dráma.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 29.

Rémes tragédia játszódtott le ma Ujvidéken. Egy betűszedő, a kit örültté tett a csalódás, meg a féltékenység, fegyvert fogott a volt ideálra, annak vőlegényére, két barátnőjére, végül pedig saját magát lőtte agyon és holtan bukkott össze az utca kövezetén.

A szerencsétlent Klein Lipótnak hívják. Egy ujvidéki nyomdában volt alkalmazva, a hol elég jól keresett mindaddig, mig a multkori sztájk-mozgalom meg nem zavarta az esztét és ennek következtében el nem vesztette a kenéret is. Kleinnak távoznia kellett. Elutazott tehát Szegedre és ott talált csakhamar alkalmazást.

Mindez nem lett volna baj. Nagyobb baj volt az, hogy Klein még Ujvidéken örülten be-

leszeretett egy csinos varróleányba, Hauser Idába. Ugy volt, hogy elveszi s megosztottnak az élet terheiben. Ha kevés lesz is apénz, majd megédesíti közös nyomoruságukat a szerelem.

De hát ember tervez . . . Mig Szegeden járt, a szép Ida gondolt egyet és viszonyt szőtt Nagy György hivatalnokkal. Nagy megkérte a leány kezét, a leány szívesen felcsapott és az eljegyzés megtörtént.

Klein értesült az eljegyzésről és ma elke-seredett szívvél Ujvidékre utazott, hogy a leányt felelősségre vonja.

Az utcán találkoztak. A szép Ida karon-fogva ment a vőlegényével s két barátnőjével, Wall Rózával és Holeczki Jozefinnel. Tréfáltak, nevetgéltek, örülve az életnek. Mindenki jutott az eszükbe, csak Klein nem, a ki egyszeribe elibük toppant.

Es most következett be a szindarabból is-mert nagy jelenet. A szerelmes nyomdász kért, könyörgött, rimánkodott a leányhoz, hogy má-sítsa meg a szándékát és maradjon az övé. Van már jó kondíciója, megélnék belőle vala-hogy és boldogság vár rájuk az alföldi szép városban. De a leány nem hajlott a szóra. Rán-tott egyet a vállain és menni készült.

Kleint elfutotta a düb. Minden eshetőségre elkészülve, töltött revolvért hozott magával. Mikor látta, hogy a szép Idával többé nem bol-dogul, előrántotta a revolvért s alig két lépés-nyi távolról a leányra sütötte. Hauser Idát ar-czán találta a golyó, sulyosan megsebesítve le-bukott.

Az őrzőngő nyomdász nem elégedett meg ennyivel. Folytatta a lövöldözést s egy pillanat alatt leterítette az egész társaságot. Nagy György az orrán, Wall Róza a karján s a mel-lén, Holeczki Jozefin a vállán kapott nehéz sebet.

Végül kétszer magára lőtt. A második go-lyó, a mely mellen érte, jól talált: Klein Lipót *holtan rogyott össze az utcán.*

A lövöldözés zajára óriási közönség sereg-lett össze. A halottat a temetőbe, a négy sebe-sültet pedig kórházba vitték. Állapotuk igen sulyos; Hauser Ida aligha éri meg a reggelt.

Megmozdult a föld.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

Falb nem jósolta mára a világ végét, mégis igen sokan azt hitték ma hajnalban, hogy el-következett a mégsemmisülés ideje. Az ijede-lemre erősen érezhető földrengés adott okot, mely három ízben jelentkezett. *Negyed 3 óra-kor volt az első lökés*, melyet rövid idő múlva *második*, majd 3 órakor egy *harmadik* követett. Az elsőt erős, kettős lökés alakjában észlelték s hasonlóképen nagyobb hatása volt a harma-diknak, míg a második csak gyenge ingás for-májában mutatkozott. A földrengés irányát tel-jas biztossággal nem lehet megállapítani, de valószínűleg *kelet-nyugati* volt.

A földrengést nem érezték mindenütt egy-formán még Arad város területén sem. Számo-san csak reggel értesültek róla, hogy mi tör-tént az éj folyamán. De legnagyobbbrészt felza-varta álmából az alvókat az ijesztő tünemény és sokan nem is tudtak elaludni többé félel-mükben s aggódva várták a reggelt.

Sok érdekes dolog fűződik a földrengés-hez, többnyire mulatságos epizódok, de van köztük egy sajnálatraméltó eset is, melynek áldozata Mikitta Éva fiatal leány, ki sulyos sé-rülései miatt nyomja most az ágyat. A vigabb fajtájú dolgokon sokat nevettek ma egész nap Aradon. Sokan kigurultak az ágyukból, mások

meg rémületükben tolvajt, gyilkost kiáltottak s úgy verték fel az egész házat. Legjobban meg-figyelhették a dolgot a kávéházakban, no meg akik kénytelenségből ébren töltötték az éjjelt, a rendőrök, meg a másféle éjjeli őrök. Kü-lönösen nagy riadalom támadt a kaszárnyák-ban, hol egyszerre élénk mozgás támadt a lö-késekre. A törvényszék fogházában meg olyan zaj támadt egyszerre a zárt ajtók megett, hogy a fogházör hamarosan valami rablázadásra gondolt.

Mikor a felkelő nap világosságára elmúlt az éjszaka, mely a sötét rejtelmességével meg-sokszorozza az ijedelmet, akkor azután megnyu-godtak a kedélyek s jól esett mosolyogni az éjjeli félelmen. Szóba került Falb is minden-felé, hogy vajjon kritikus napot jósol-e mára és csakugyan *megjövendölte-e a földrengést*. Ezut-tal a német időjóst nem nevezhették ki.

A földrengésnek meg van az anekdotája is már. *Csillag Ignác* dr. borosjenői járási orvos a megyegyűlésen mesélte, hogy a földrengés igen jó gyógyszer a *csuklás ellen*.

— Ugyan, ugyan — nevettek, a megyebi-zottsági tagok.

— De bizony ugy van. Ma éjszaka ugyanis erősen csuklottam s mikor a nagy rázkódás bekövetkezett, a csuklás elállott. Ezután majd a pácienseknek csuklás ellen földrengést fo-gok rendelni.

Ugyancsak jól mulattak ezen a furcsa or-vosságon a megyeháza nagytermében.

Szakembertől, ki a földrengést Aradon egész pontossággal megfigyelte, a tüneménynek következő teljesen megbízható és alapos leírás-t hozzuk:

A földrengés zóna idő szerint pont 2 óra 15 perczkor reggel jelentkezett két egymást kö-vető lökés alakjában. A vele járó zaj inkább zu-hanás, mint morajlás, vagy dörgésszerű volt. Megemlítésre méltó, érdekes tünemény, hogy a *földrengést erős délkeletről jövő szélroham kísérte*, mely vele jött és vele mult.

A földrengés irányáról bajos határozott véleményt mondani. — Mert például egy másodemeleti lakásban, hol a lámpák a föld színétől tizenöt méter magasságban fügtek, absolute semmi ingás észrevehető nem volt. Annyi azonban tény, hogy kik *kelet-nyugat* irányban elhelyezett ágyakban feküdtek, job-ban érezték a lökést, mint akiknek ágyai észak-délnek irányultak

Az először jelentkezett kettős lökés után néhány perczcel egy *kisebb ingás* volt érez-hető. Pontban 3 órakor pedig ismét egy *erősebb lökés* következett, mely egyszersmint az utolsó volt. Ez utóbbi két alkalommal a fentebb emli-tett szélroham nem jelentkezett.

Megjegyzendő még, hogy a rengés a vá-rosban nem mindenütt egyformán éreztette ha-tását. Sok helyen észre sem vették, máshol ismét az egész ház lakói felriadtak álmukból és kiugrottak az ágyból.

A tünemény alkalmával a *barometrum* ala-csonyan állott, minek a földrengéssel való kap-csolatosságáról külön cikkben foglalkozunk.

Kire a földrengés legszomorubb követke-zményvel járt, az *Mikitta Éva*, a polgári taka-rékpénztár 18 éves hivatalnoknője. Anyjával együtt aludt a Rákóczy-utca 8. számú házban lévő lakásán, mikor a földrengés bekövetkezett.

A rázkódásra és a dördülésszerű hangra a leány febébredett és ijedtében kiugrott az ágy-ból. A sötétben a szobát egy másik helyiségtől elválasztó üvegfalnak futott, melynek tábláit fe-jével és karjaival betörte.

A nagy kiabálásra és csörömpölésre Mi-

kittané is fölriadt. Mikor világot gyújtott, a leányát összevérezve, félig eszméletlen állapot-potban találta. Az *üvegtáblák karjain több mély hasítást ejtettek s erősen összevágták a mellét és fejét is*.

Mikitta Évát most lakásán ápolják. Álla-pota sulyos, de nem veszélyes, bár mig orvosi segélyhez jutott, igen sok vért vesztett.

Tudósítóink jelentései szerint a földrengést másfelé is érezték, de a hozzánk beérkezett hi-rek szerint, ugy látszik csupán az ország dél-keleti részében.

Tudósításaink a következők:

Uj-Szent-Annán is erősen érezték a földren-gést és főképen a vasuti állomáson. Hasonlót jelentenek *Borosjenőről* és *Kurticsról*.

Varjason különösen vehemens volt a ren-gés. Az első lökésnek olyan ereje volt, hogy *egy kéményt ledöntött*.

Temesvárott és *Temesmegye* egész északi részében heves földrengésről érkeznek hírek.

Vingáról írják, hogy ott a földrengés ne-gyed 3 óra után erős, menydörgésszerű dörej-ben nyilvánult. A dörgés kezdetben gyenge volt, azután erős, dübörgő hangot adott s 8—10 másodperczig tartott. Az erő gyenge felfelé lö-késben mutatkozott, ugy, hogy a függő tárgyak nem inogtak, hanem az asztalon levő tárgyak tánczoltak s a falhoz támasztott esernyők, botok ugrálva kopogtak.

HIREK.

A milliomos büntársa.

— Uj regényünk. —

Szerdai — január 31-iki — szá-munkban egy nagyérdékű bűnügyi re-gény közlését kezdjük meg

A milliomos büntársa

czimmel.

A regény szerzője *Braddon Mária* Erzsébet angol írónő, akiről már a lexikon is ugy emlékezik meg, mint a szenzációs regényirodalom főképvise-lőjéről. *A milliomos büntársa* egyik legpompásabb műve a talentumos írónőnek, kinek előadása rendkívül ér-dekfejtő, azért regényei nagyon el-vannak terjedve a föld minden részén.

A milliomos büntársa most jelent meg magyarul *Hevessi Jenő* kitűnő át-dolgozásában.

A szenzációs regényre előre is figyelmeztetjük olvasóinkat.

— Ebéd a román püspöknél. Pényes ebédet adott vasárnap délben *Goldis József* püspök, melyen jelen voltak a város előkelőségei közül számosan. A népszerű főpap igaz, magyaros vendégszeretettel töltötte be a házigazda szere-pét és nyájas modorával, fiatalos jókedvével egészen magával ragadta az ebéden megjelent diszes társaságot. Az ebéd alatt számos felkö-szöntő hangzott el, kifejezve mindkét részről az őszinte, igaz barátságot, mely eloszlatta hosszú évek félreértéseit, egybefűz most magyart és román. Jelen voltak: *Fábián László* főispán, *Boksán Mózes* gör. kel. román esperes, *Boros Vida* főreáliskolai igazgató, *Csécsei Imre* ev. ref. lelkész, *Demian Aurél* dr., *Hamzsea Ágoston* dr., *Frint Lajos* ág. ev. lelkész, *Gallu József* törvényszéki bíró, *Mangra Vazul*, *Nachtnébel* Ödön, *Nesnera Aladár* fa- és fémipariskolai igaz-gató, *Nits Pál* minoritarendi házfőnök, *Oncu Mik-lós* bankigazgató, *Papp G.*, *Raiku Sebő*, *Russu* Sirianul. János a Tribuna Poporului, *Stauber* József az Aradi Közlöny felelős szerkesztője,

Suciu János dr., Teleszku György gör. kath. esperes, Tiszti Lajos az Arad és Vidéke felelős szerkesztője, Varjassy József, Vásárhelyi László, Velics Mihály kisjenői ügyvéd.

— **A vármegyeház kibővítése.** Arad megye mai közgyűlése a bizottsági tagok élénk figyelme közt tárgyalta a vármegyeház kibővítésének fontos kérdését. A kibővítésre — mert arra, hogy a roppant épület helyet egész újat állítsanak, a mai viszonyok közt a megyének még gondolnia bajos — a volt törvénykezési épületet fogják felhasználni s erre már kész költségvetés és tervek állanak rendelkezésre. A legutóbbi közgyűlésen tudvalevőleg egy bizottságot küldtek ki azzal a feladattal, hogy járjon el az igazságügyi és belügyi miniszternél és hasson oda, hogy a miniszterek engedjék el a vármegyének azt a hátralékos összeget, mely a volt törvénykezési épület megvételéből még fenn áll. Fábian László főispán tudatta ma a közgyűléssel, hogy a küldöttség megbízásában eljár. A miniszterek érdemileg nem nyilatkoztak ugyan, mert az ügyet még nem vizsgálták át, de megígérték, hogy a mennyiben lehetséges, a vármegye méltányos kérelmét teljesíteni fogják. Ha a volt törvényszék teljesen átmegy a megye tulajdonába, azon gyökeres változtatást kell tenni, mert az épület maga erős ugyan és sokáig képes még dacolni az idők viharával, de már elhanyagolt formájában nagyobb befektetés nélkül alig lehet hasznát venni. Át kell tehát alakítani az épületet egészen a mire a terveket az államépítészeti hivatal már elkészítette. Ebben az épületrészben lesz a főispán hivatalos helyisége, a földszinten pedig az alispán lakosztálya. Az a kis épület, mely a vármegyeháza s a volt törvényszék közt elhúzódik, még *átalakításra sem alkalmas*. Az árvapénztár, mely itt talált elhelyezést, állandóan tűzveszedelemnek van kitéve, az árvaszéki iratokat pedig hely hiányában kénytelenek nagyrészt a padláson megőrizni, a hol az irást elfakítja a becsurgó eső s megsemmisüléssel fenyegeti. Az árvaszéki hivatalt is csak a törvényszéki épületben lehet elhelyezni, természetesen annak kellő átalakítása és jó karba hozása után. Maga a vármegyeház szintén szűk, nem férnek el benne a hivatalok. A volt ügyészségi fogházokat át kell alakítani a földszinten, meg az emeleten s itt hivatalokat elhelyezni, mit az árvaszéki épület lebontása még inkább szükségessé tesz. Az átalakítási és javítási költségek 80,000 koronára rúgnak. Ebből 36,000 korona a megyeházépítési alaphoz vétetnék 44,000 korona pedig a megyei törzsvagyonalaphoz előlegeztetnék addig, míg a miniszter a visszavásárlási árból fennálló hátralékot el nem enged. Ha az utóbbi kérdés kedvezőtlenül dől el, a tartozás továbbra is a törzsvagyonalapon marad. A közgyűlés *egyhangulag elfogadta* az állandó választmány javaslatát s így a vármegyeház kibővítése és átalakítása a fönt elmondott alakban legközelebb megtörténik.

— **Szulkovszky Ida hercegnő esküvője.** Tagányi Sándor dr. aradi ügyvédnek Szulkovszky Ida hercegnővel tegnap kötött polgári házasságát vasárnap áldotta meg Dessewffy Sándor csanádi püspök. Az egyházi szertartás, melyen csak a családtagok és a legmeghittebb barátok, számszerint mintegy huszan voltak jelen, a csanádi püspök házi kápolnájában volt. Dessewffy püspök az ifju párhoz hosszabb beszédet intézett, melyben a házasság szentségét kifejtette és beszédét azzal az óhajtással fejezte be, vajha ebből a házasságból az egyház és a haza javára új nemzedék keletkezne.

— **Püspöki konferencia.** Vaszary Kolos bitoros hercegprimás ma délelőtt 10 órára ösz-

szehivta a budavári primási palotába a latin és görög szertartású katolikus püspököket tanácskozássra. A hercegprimás pontban 10 órakor lépett a tanácskozó terembe, üdvözölte az egyháznagyokat, rövid ima után megnyitotta a tanácskozást és a jegyzői tisztségre Hettyey Samu pécsi püspököt kérte fel. A konferencia elé több jelentést terjesztettek, közte a római zarándoklatok országos bizottságának jelentését, amelynek tudomásul vétele után áttértek a püspöki konferencia tulajdonképeni főtárgyára: a *katholikus autonómia* ügyének tárgyalására. A múlt őszi tartott püspöki konferencia ugyanis csak az alapelvekkel foglalkozott és még azok felett sem jutott megállapodásra. A múlt konferencián kiosztották a püspöki kar tagjai között a huszonhetes bizottság elaboratumát, amelylyel szemben a kisebbség is kidolgozta a maga munkáját. A mai püspöki konferencia, miután elvi megállapodásra jutott, hozzá fogott a tervezetek alapján a katolikus autonómia kérdésének részletes megvitatásához.

— **Hercegből barát.** A prágai Emaus benedekrendi kolostorba novicziusként lépett be a 20 éves Lichtenstein György herceg. A herceg a legifjabb fia Lichtenstein Alfréd hercegnek, az urak háza tagjának. Az Ildefons kolostori nevet kapta. Az ünnepeken az osztrák nemesség számos tagja volt jelen, különösen a Lichtenstein, Lobkowitz, Schönborn és Schwarzenberg családokból.

— **Bittó Károly nyugdíjaztatása.** Huszonnyolcz esztendeje, 1872. óta áll a vármegye szolgálatában Bittó Károly főlevéltáros, a ki ma nyugdíjaztatását kérte. Az alispán szép szavakban emlékezett meg működéséről, a melyet legjobb igyekezettel, kötelességének híven teljesített hosszú időn keresztül. Miután nyugdíj-jogosultságát megállapították, a közgyűlés 1160 korona évi nyugdíjat szavazott meg neki egyhangulag a tiszti nyugdíjalapból s mivel 9 évet a megyei nyugdíjintézmény életbeléptetése előtt már szolgálatban töltött, a rendkívüli nyugdíjalapból is szavazott meg a részére 360 koronát. Bittó Károly a megye egyik legtipikusabb tisztviselője volt, a kit főleg egészséges humoráért szerettek és becsülték a kartársai. Az így megüresedett főlevéltárosi állásra a pályázatot közelebb kihirdetik s a pályázók közül a főispán fogja kinevezni Bittó Károly utódját.

— **Barthos Andor dr. felolvasása.** A munkásképző intézmény vasárnapi előadásának kiváló érdekességet kölcsönzött az a körülmény, hogy az előadói asztalhoz vendég lépett. Barthos Andor dr. kereskedelmi miniszteri titkár, a ki mint a nemzeti szövetség egyik lelkes buzgalmu előharczósa nagy kedvvel és alapos készütséggel foglalkozik a munkáskérdéssel, jött le az elnökség meghívására előadást tartani. Persze megtelt a városháza terme szokás szerint egész a szorongásig. Egy gombostűt nem lehetett volna leejteni, annyian voltak földszinten és karzaton egyaránt. Dr. Barthos a munkásvédelemről szól, ismertette az európai országok és az amerikai egyesült államok munkásvédelmi intézményeit, szölvá a munkarendekről, iparfelügyeletről, munkaközvetítésről, munkás-statisztikáról, munkanélküliek gyámolításáról, betegségleyezésről, munkás otthonokról stb. Az érdekes előadást hosszasan és zajosan tapsolta a nagy közönség. Előbb Ponta Péter szavalt igen szépen, értelmesen és nagy hatás mellett Rudnyánszkynek „A gyáva“ című monológját, bevezetésül és záradékkul az *aradi munkás dalegylet* énekelt Náhlik Antal ügyes vezetése alatt szépen, szabatosan, nagy tetszés közepette. Az előadáson jelen voltak Salacz Gyula polgármester, Márk Károly és Péterffy Antal a Nemzeti Szövetség társelnökei, Institoris Kálmán elnököt és Sztojka József titkárt betegsége tartotta vissza. Dr. Barabás Béla képvis., Varjassy Árpád kir. tan. tanfelügyelő, Fényes Dezső, Inkei Emil, Székely Salamon, Koiss Géza kir. iparfelügyelő stb., akik a vendégnek Arad több nevezettségét mutatták meg s este a színházba mentek

vele. Dr. Barthos, akivel Szikora Zoltán „A mi zászlónk“ szerkesztője és Fábian Lajos mérnök jöttek Aradra, az éjjeli vonattal utazott vissza Budapestre.

— **Uj szolgabíró.** Hirsch Béla ternovai szolgabíró ezen állásáról lemondott, helyét ma töltötte be a megyei közgyűlés választás után. A kijelölő bizottság Vásárhelyi László, Bohus István báró, Ortutay Gyula, Bánhidya Antal br., Urbán István és Velics Mihály tagokból alakított meg, a kik megbízásukban eljárva, jelentették, hogy három pályázat érkezett be. Ezek közül a kandidáló bizottság kettőt jelölt: Boksán Széver gyámpénztári ellenőrt és Bogdánffy Bélát. Bogdánffy pályázatát szavazás előtt visszavonta s így a közgyűlés szolgabírónak egyhangulag Boksán Szévert választotta meg, a ki ez uj minőségben is bizonyára ambícióval és buzgalommal fogja szolgálni a vármegyét. Az ekként megüresedett gyámpénztári ellenőri állásra a pályázatot legközelebb kihirdetik.

— **Milyen időnk lesz?** A szegedi Meteor február hóra a következőket jósolja: Január hónap főjellege volt a nyirkos, csapadékos időjárás, a midőn a napot igen ritkán láthattuk, legfeljebb a csomópontokon rövidesen azok körül, de ezeket már előre gyengébbeknek jeleztem, így nem is volt képes egyik sem a főjelleg huzamosabb időre megváltoztatni. A 8-iki hozott ugyan valamivel hidegebb időszakot havas esővel, de a 15-iki újraolvadásra kényszerítette azt. Még a legutóbbi, a 24-iki fordított egy keveset, de végét szakítani ezen január havi kellemetlen időjárásnak csak a 31-iki és február 1-sei csomópont fogja úgy, hogy a jövő havi időjárásunk főjellege a szárazabb lesz. Jöhet meg egy gyengébb időszak hideg, de egészben véve a tavasz felé fog tartani, ami csak a hó vége felé változik, a mikor egy erős csomópont hatása az időjárást ismét fölötté változatosabbá fogja tenni.

— **Esküvő.** Döbrentey Károly m. kir. őrhonvédezdrebbeli százados ma kötött házasságot Aradon, Konsitzky Izabella urhölgygyel, Konsitzky János békésmegyei birtokos bájos leányával. Tanúk voltak: dr. Jankó Zsigmond ügyvéd és dr. Hirtenhuber János csász. és kir. ezredorvos. A fiatal párt Salacz Gyula polgármester adta össze.

— **Választások a vármegyén.** Arad megye mai közgyűlésén töltötték be a közigazgatási bizottságból a megbízásai időtartam lejártával kilépő öt tag és egy központi választmányi tag helyét. A választás szavazólappal történt, melyeket két külön küldöttség szedett és pedig az első bizottságnál Bohus István br. elnöklete alatt Vásárhelyi József, Kokas József tagok és Mladin Miklós jegyző, a másodikkánl Hendrey Pál elnöklete alatt Csernovics Diodor dr., Friebeisz Miklós tagok és Hanthó Jenő jegyző. A közigazgatási bizottsági tagokra való szavazásnál beadott összesen 143 szavazat ebből legtöbbet kaptak s így újból megválasztották Vásárhelyi Béla 83, Bohus Zsigmond br. 86, Nachtnebel Odön 89, Ormos Péter 83 és Solymossy Lajos br. 62 szavazattal két év tartamára. Szavazatot kaptak még Suciu János dr. (43), Mangra Vazul (12), Oncu Miklós (42), Pop C. István (42), Velics Mihály (42), Csernovics Diodor dr., Ortutay Gyula, Vásárhelyi József. A központi választmányba Mladin Miklós 40 szavazata ellenében 71 szavazattal Schill József főjegyzőt választotta be a közgyűlés. Az igazoló választmány tagjait egyhangulag választották meg: Választott tagok lettek: Takácsy Sándor dr., Bánhidya Antal br., Varjassy Árpád, Hendrey Pál és Urbán Iván (Vörös Vidor helyett), kinevezettek: Nachtnebel Odön, Beles János, Heinrich Sándor, Dániel László.

— **Károly napja.** Tegnap Károly napja volt. Sokan ülték névnapjukat és sokat kerestek fel szíves, jó kívánatokkal. Müller Károlyt az aradi ügyvédi kar egyik legtekintélyesebb tagját ez alkalommal nagy ovációban reszesítették.

— **Kedves barátaink és atyánk fiai!** Ezzel a patriarchális megszólítással szoktak rendszerint kezdődni azok az átiratok, melyeket egyik megye a másiknak küld, pártolásra, vagy

asonló szellemű felirat küldésére kérvén meg egyik-másik közügyben. Aradmegye mai közgyűlésének több ilyen átirattal volt dolga. Hogy milyen eredménnyel, azt elmondjuk az alábbiakban.

Kolozs- és Szolnok-Doboka vármegyék az országgyűlési képviselőknek a megye közönsége köréből való választását óhajtják. A közgyűlés az átiratot egyszerűen tudomásul vette, nem érezvén magát hivatva a választók jogát ily értelmű natározattal befolyásolni.

Baranyamegye a vármegyei tisztviselők helyzetének és ellátásának rendezését kívánja. Ezt is tudomásul vették.

Trencsénmegye a keleti tengert összekapcsolni akarja a Fekete tengerrel. Tudomásul szolgált.

Hontvármegye közönsége a pálinkaivás korlátozása érdekében irt át. Ezt pártolják.

Győrmege az árvízkarosultaknak kért segítyt. Ezt a megye vagyoni viszonyaira való tekintetből nem tehette meg.

Marosvásárhely a kvóta felemelése ellen tiltakozik. Mivel ez a kérdés királyi döntéssel már megoldást nyert, a közgyűlés az átiratot tudomásul vette.

Hontmegye a közegészségügy államosítása mellett küzd. Az átiratot, igen fontos lévén az ügy, a megye szívesen pártolja.

Budapest főváros a tüzkár elleni biztosító intézeteknek a tüzoltói kiadásokhoz való hozzájárulását sürgeti. A közgyűlés ezt is hasonló szellemű felirattal pártolja.

Győr város a hazai ipar pártolását kéri. Tudomásul vették, mert Aradmegye most is ezt az elvet követi.

— **A kincstári hid halottja.** Hum Konrádnak kincstári-hid javítási munkálatai közben a vízbe fullt pallérnak halála sok dolgot ad a hatóságoknak. Először is bonyodalmassá tette a vizsgálatot, hogy a holttestet a szerencsétlenül járt Hum fia és felesége erőszakkal elvitték Ujváradra. A tanúk kihallgatása alkalmával pedig megérült a gyanú, hogy a pallért egyik munkás viszte dobta. Hum holttestét ma Nyírszék vizsgálóbíró jelenlétében Parecz Gyula és Auszterweil László dr. törvényszéki orvosok felboncolták.

— **Uj nagybirtokos a megyében.** A jószágügyi uradalom gazdát cserélt. Wauer Adolf, az úri tulajdonos eladta a birtokot weidenheimi ró Corb Tivadarnak. A jószágügyi uradalommal való tejjgazdaságáról jól ismerik Aradon is.

— **Az éj rejtelve.** Az óra még nem verte el teljesen az éjfél tizenkettőt, de azon az utcán, ahol az alábbi titokzatos eset történt, már nem látták az embert látni.

Ha világosan lehetne beszélni, kapuzás ideje lett volna. De nem lehet világosan beszélni. Sötét, vak az éj. Hideg eső csapdossa az ablakokat, álmos, csönd, légszárnya stb., távolról valamelyik házból hallatszik elhalólag valami zene.

Egy sötét alak jön felfelé az utcán. Egyszerre megijedten áll meg. Ugyanakkor vele szemben másik, szintén sötét alak áll meg. Mindketten az utcaajtót néznek, melynek kilincsére egy kenőkött paksaméta van felakasztva.

— Vajjon mi lehet ez? . . .
A másik sötét alak, ki rémregényeket szokott olvasni, tompa hangon szól:

— Valami titok . . .
— Vajjon nem kitett gyermek? . . .
Az egyik sötét alak bontogatni kezdte a csomagot, a másik gyufát gyújtott.

A csomagban egy nagy adag — pecsenye, kecskepiskóta s egy orvosságos üvegbe zárt bor . . .

— Mit csináljunk vele?
— Vigyük el. Holnap odaadjuk valami szegénynek.

Az éj lovagjai eltűntek . . .
Egy perc múlva katonás léptek hangzottak a csöndesült utcán. Egy baka sietett a kérdé-

ses ház felé. Nézi a kilincset: semmi . . . Egy mély sóhaj szakadt fel kebléből, egy mély nagyon mély sóhaj . . .

Ebben a sóhajban több fájdalom volt, mint tiz modern lírikus vers kötetében. Kár, hogy a hatást egy káromkodás elrontotta . . .

Szamaritánus okból nem nevezzük meg a történet színterét, illetve utcáját.

— **Üresedésbe jött jegyzői állás.** Csukay Gyula a kisjenői járás főszolgabírója pályázatot hirdet a Csintye községben üresedésben lévő jegyzői állásra. A pályázatok kellően felszerelve február hó 17-ének déli 12 órájáig nyújtandók be.

— **A sirkő alatt.** Óriási izgatottságot keltett ma délután a pécsi temetőben egy váratlan baleset, mely Szikorszky Vanda temetése alkalmával történt. A temetőben kidőlt egy hatalmas sirkérszék és egész súlyával egy uricsaládból való fiatal hölgyre zuhant, akit összetört tagokkal, ájultan vonszoltak ki az irtóztató teher alól. A leány belső sérülései oly súlyosak, hogy komolyabb veszedelemtől tartanak az orvosok. A ma délutáni temetés alkalmával közel a kápolna mellett, a halottat váró sirtolt szomszédságában egyszerre óriási izgatottság, lármá keletkezett, mert a tolongásban kidőlt egy hatalmas sirkő és maga alá szorította Hermann Jankát. A megrémült emberek alig bírták a kisasszonyt kiszabadítani, mert a hátulról tolongók egyre szűkebbre szorították a gyűrűt a kidőlt sirkő körül. Ludwigh Ferencz dr. orvos azonnal segítyt nyújtott a veszélyesen megsérült leánynak, ki balváll percézet sérítette meg erősen és a kezefejét zuzta össze. — Állítólag a karja is kificizamodott, de ezt nem tudták azonnal a helyszínén konstatálni. — A kisasszony ezenkívül veszélyesen megsérítette bordáit és úgy lehet, hogy a belső sérülések is erősek. A szerencsétlenül járt leányt hazaszállították szülei lakására. A közönség rémülete csak nehezen csillapodott le s általános volt a fölháborodás a dülöngő mozgó sirkővek miatt.

— **Faipari szövetkezet és közös műhelytelep.** Az aradi ipartestület faipari szakcsoportja — ugyanaz, mely a karácsonyi kiállítás rendezésével sokat használt az iparosok ügyének — modern és hasznos eszmék megvalósítására törekszik. Vasárnap Reinhart Gyula elnökle a gyűlést tartott a szakcsoport, melyen egyhangulag elhatározták, hogy egy faipari szövetkezetet és közös gépműhelytelepet létesítsenek, és azt legközelebb üzembe is helyezik. Ezen telepet vagy a Lustig-féle, vagy a Czeiler és Mihálik-féle gyár területén óhajtják létesíteni. Ugyanezen ügyben, mint a miniszter kiküldöttje: Gaul Károly felsőipariskolai igazgató valószínűleg már e hét folyamán Aradra érkezik.

— **Véres harc a rendőrökkel.** Valószínűleg szigorú vizsgálat indul meg annak a vérengző ütközetnek a dolgában, melynek színhelye a mára virradó éjjelen a budapesti István-ut 21. alatt levő Nemzeti-kert korcsmahelyisége volt. Együtt mulattak ebben a korcsmában Mészáros István, Kovács Ferencz, Kleck József és Körner József kocsisok. Jól mulattak és zajosan. Ahány nótába kezdtek, annyi liter pálinkát tett eléjük a szolgálatkész csapláros. Éjfél tájban bevetődött a korcsmába két rendőr. Hogyan, hogyan nem, a mulatók és a rendőrök összekaptak. Eleinte csak gorombaságokat dobáltak egymás felé, de mikor sebes utnak indult az első sörös palaczk, a két rendőr kirántotta kardját és ádáz attakot intézett a védtelen emberek ellen. De ezek nem hagyták magukat. Szörnyű dulakodás vette kezdetét. A kardok csattogtak, a sörös üvegek és az ablakok csörömpöltek, asztalok, székek feldültek, korcsmárosok tüzet kiabáltak. Betetőzte mindezt, hogy a lámpát leütötték és a gyilkos hangalatu emberek mély-

séges sötétségben folytatták a harcot. Folytatták kimerülésig. Aki míg a karját bírta, addig ütött. Mikor már nem bírta, szépen elnyújtózott a földön. Negyedóraig tartott e szörnyű harc. Negyedóra múltán rendőrök, kocsisok ott feküdtek a padlón és igen csendesen viselték magukat. Amikor a korcsmáros ismét világot csinált, borzalmas látvány tárult eléje. A hat ember valóságos véreben fetrengett. Mészáros István, Kovács Ferencz, Kleck József és Körner József kard által okozott hatalmas fejszebektől véreztek. Szücs György rendőr fejéből is ömlött a vér. Az ő feje sörös palaczkok rettentő ütése folytán horpadt be több helyen. A másik rendőr nem vérezett, de anynyira össze volt verve, hogy nem tudott mozogni. A mentők a súlyosan megsérült civileket a Rókus-kórházba, a félholt rendőrt a rendőr-kórházba vitték.

— **Elöléptetés.** Szánthó József aradi pénzügyigazgatósági számellenőr a X. fizetési osztály 2. fokozatából ugyanazon osztály első fokozatába — évi 2000 korona — léptettetett elő.

— **A sztrájk.** A prágai Belvederén lévő vendéglő kertjében tegnap nyilvános népgyűlés volt, a melyen körülbelül 3000 ember jelent meg, köztük sok bányamunkás Prága környékéről. A gyűlés nyugodtan folyt le, de mikor a tömeg elvonult és a Ferencz József-hidhoz ért, a hol a rendőrség felszólította, hogy ne menjen át tömegesen a hidon és fizesse meg a hidvámot, a tömeg ellenszegült. A hegyoldalról kövekkel dobálták meg a rendőrséget. Két rendőrfelügyelő és 13 rendőr megsérült. A rendőrség erre oldalfegyveréshez nyúlt. Hogy a tömegből is megsebesült-e valaki, azt eddig nem lehetett konstatálni, mert senki sem jelentkezett. A rendőrség azután széteszlatta a tömeget. A sztrájk-kerületen nem változott lényegesen a helyzet. Duxban 1884. Ausziban 1260 munkást bocsátottak el. A bérek kifizetése nyugodtan megy végbe. Komotauban a helyzet javult. A kladnói békéltetőbizottság tegnapi ülése eredménytelen volt, mert a bányatulajdonosok kijelentették, hogy a míg a munkások sztrájkolnak, nem tárgyalnak velük. Pilsenben a bányatulajdonosok nem vettek részt a békéltetőbizottság ülésén. — Gráczból táviratozzák, hogy a judenburgi, topensdorfi bányászok is sztrájkjal fenyegetőznek, ha követeléseiket nem teljesítik. Ezek közt a követelések közt első helyen a béremelés szerepel; olyan bért kívánnak, mint a mlyent a koeflachi bányában fizetnek. — Kladnóból jövő távirat jelenti, hogy az egyezkedések kudarczsal végződtek, sem ott, sem Pilsenben nem sikerültek. A bizottságok mereven ragaszkodtak utasításaikhoz s így nem volt más mód, mint az értekezletet egyelőre felosztatni.

— **A háromszoros vőlegény.** A vőlegénység terén sok embert ért már el bizonyára fényes rekordok. Van azonban Nagyváradon egy legény, aki bár a cipésműhelyben kezdte a pályafutását, foglalkozásra nézve mégis csak vőlegény. Igazi vőlegény, aki (mint a költő oly szépen mondja) állandóan kezén hordja Hymen rózsabilincseit. Ez a legény egyszerre három hajadonnak volt egyetlen, imádott mátkája. Mindhárom menyasszonyának siron is tul való hűséget ígért, de galádul visszaélt a tisztos leányzók őszinte szeretetével. Ugyanis felhasználta a menyasszonyok jóhiszeműségét és kicsalta összekuporgatott pénzecskéjüket. Kelengyére, keresztlevélre, bélyegre, miegyébre kért 10—15 forintot, azután hogy nem érzett több pénzt a ládafiában, feleje se nezett a menyasszonyos háznak. A három megcsalt mátká mély szomorúsággal, de együttesen jelentette fel a hűtlen vőlegényt, akit tegnap hallgatott ki Gerő kapitány. A kihallgatás után busan kaparta meg füle tövét a nemes gentleman:

— Hej, Isten csapása a szerelem, ha gyönyörűséggel jár is! . . .

— **Szerencsétlen ablaktisztítás.** Rózer Samuné 31 éves bejárónó létrán állva ablakokat tisztogatott a Steinitzer-féle ház udvarában. Munka közben a létra megszuszt és az asszony a földre zuhant. Oly szerencsétlenül esett le,

S z e s z ü z l e t.

— Január 29. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagybaur 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter $\frac{1}{10}$ beleértve 70 korona fogyasztási adót
Szartított moslák 11 korona métermázsanként.

C S A R N O K.

A Braun ur felesége.

Irtá: Ujlaki Antal.

(Vége.)

Braun ur reggel az ágyban maradt. Nem lehetett beteg, mert nyugodtan töltötte az éjszakát s tegnap is megette a vacsorát, mégsem akart fölkelni. Neje figyelmeztette a heti vásárra, de Braun ur nem mozdult, csak bámult merev arcczal, tompán, sehova se néző szemekkel.

Az asszony verejtékező arcczal nézte a tehetetlen embert. Megijedt.

— Dávid! Kelj fel az istenért, hetivásár van.

Dávid végre megmozdult, feltápáskodott a vánkoston, aztán kezét homlokára csapva, sziszegett, nyögött.

— Aj-jaj jaj. A boltot bezárták.

Paula megtántorodott. Egyszerre hevesen dobogott a szíve, feje szédült és az arcán rángatózott minden izom a félelemtől, a melyet a felébredő gyermekek egymásba vegyülő sírása fokozott;

— Miből élünk?

Braun ur keservesen nézett az asszonyra. Momentán nem képes válaszolni, hiszen az a fő, hogy a börtöntől megmenekedjék, mert a törvényszék perbe fogta csalárd bukás miatt s annak a vizsgálóbírónak nincs szíve, Braun legalább soha életében nem félt még oly halálosan egy embertől sem, mint Dalmai Hubicza Barnabás vizsgálóbíró utól. Mikor az ember a börtöntől retteg, mellékes akkor a kenyér és mellékes minden egyéb.

Délután a piccoló mellett a kávéházakban már ujságotlák a legfrissebb hirt:

A kis Braunt, a szöke angyal urát, bekaszták.

Hja, az angyalok drágák, a mai világban, A Goldék nevelt leányát nem könnyű kielégíteni, mert megszokta az uri életet, s a közönséges polgári állapot az olyan nőnek nyomoruság. Braun őrvongott az asszony után, a kedvét kereste éjjel-nappal, dús gazdag akart lenni s a vége az lett, hogy mindenét elveszítette a börzén.

Szóval a csőd szennyes esetéből Braun ur, mint valami tragikai alak domborodott ki, mint nejeének az áldozata, csak kevesen tudták, a legszűkebb kör, hogy Paula takarékos és igénytelen volt s Braunt a kártyaveszteségek kergették a börzére.

*

A hideg ősz szürke fellegeiből kövér esőcseppek hulldogáltak.

Paula nagy téli kendőbe burkolózott, a csöpp Ernesztint ölbe kapta, Laczikát kézen fogva vonszolta maga után. Így indult el Goldékhoz.

A rakoncátlan rut időben a szél úgy gombáskodott, mint tegnap az a süket végrehajtó. Megtépázta kontyos fejét fellebbentette a téli kendőt a gyermek fejére s a kövér esőcseppeket arczába vágta, a mely pedig úgy is nedves volt a sírástól.

Goldéknál épen jour volt. A csillárok ragyogó lángja derült szíjben tüntette fel a nevető, kaczagó társaságot.

Ami Goldné ő nagyságát illeti, ő még mindig bőkezűen riszkirozza a jourokat, de hónapról-hónapra nyugtalanabb mosolylyal és fogyóbb türelemmel hallgatja dr. Weisz ur szelleműs megjegyzéseit. Egyik év rohan a másik után és az epedve várt „primapárti“ késik, a tartalékosok, az egy Weisz kivételével, kidőltek a legénysorból.

A livres inas csöndesen, hogy senki se hallja, sugta a Goldné fülébe:

— Paula ő nagysága itt van.

— Ki az a Paula? Ah, a kis Braun felesége. Várjon odakünn.

— Várjon csak itt — szólott odakünn az inas.

Paula egész testében remegett, a csöpp Ernesztin érthetetlen szavakat gagyogott, de ő nem hallotta, csak az az egy szó zugott fülébe: Várjon.

Goldné asszony fölemelt fővel lépett a szobába. Nem ült le. Meglepetve nézte nevelt leányát, aki busan, könyvesen állott előtte, testben, lélekben összetörve, karján a csecsemővel, — másik kezével pedig mellette álló gyermekét szoritva magához. Allva maradt, mert nem ültették le.

Goldné asszony szeméhez emelte lorgnettjét,

— Te! . . .

Paula szomorúan intett bus fényű szemével.

— Halottam! Skándál. Szégyent hoztatok a Gold-názra.

— Oh én nem, néni, esküszöm, hogy én . . .

Eles, rideg hangon vágott közbe Goldné:

— Te nem? Hát ki a Braun felesége, te vagy a szomszéd asszony.

— De én nem tehetek semmiről néni.

— Te? Nem is éred fel észszel, mennyire kompromittáltak a Gold-házat? Nem tudtad visszatartani azt az embert?

— Oh, hát tudtam én, hogy játszik, hiszen titokban csinált mindent és most . . . Oh istenem, mi lesz velünk?

Goldné őnagysága csettentett a nyelvvel. Sohse hitte volna, hogy ennyire megvesse egykori kedvencét, de így látva őt csenevész két kis gyermekével s tudva róla, hogy férje börtönben ül, a régi szeretetet az a megvetéssel vegyes közönséges szájalom váltotta föl, melyet a szerencsétlenek iránt érzett. De ehhez a szájalomhoz most némi boszuság is vegyült. Érezte, hogy ezek a könyvek a Gold-családnak pénzébe fognak kerülni.

— Azt kérdezted, mi lesz veletek? Hát mit tudom én? Eleget tettem érted, férjet szerezttem számodra és adtam pénzt is, nehéz ez-reket, de te verseket olvastál és a passziókat kerested.

— Oh nem néni, esküszöm, nem . . .

— Az egész város beszél.

— Oh, néni, hiszen az emberek mindenről beszélnek, amiről csak beszélni lehet.

Goldné asszony mind boszusabb arcczal nézett a síró asszonyra.

Paula megőrizte nyugodtságát, bármily nagy megerőltetésébe került. De nevelő anyjának ridegsége keserűséggel töltötte el. Első emlékezete óta gyermeki ragaszkodással csüggött e koros hölgyön, ki fölnevelte őt, az árvát; a tiszteletreméltó, okos nők mintaképet imádtá benne mindenkör. Es e perczen mégis gyűlölet lángolt föl kebeléből.

— Nem vagyok oka semminek, — mondá fojtódott hangon, áldozat vagyok, én nem akartam hozzá menni. Néni akarta, meg a bácsi. Kergettek, elűzték a házuktól, mert sok volt a leány és . . . és . . .

Majd hogy ki nem szalajszította ajkain, hogy készakarva távolították el, mert a fiatal emberek inkább őt szerették volna a Gold lányok pénzével; szépsége és szelleme elhomályosította Amáliát és nővérét.

— Néni emlékezzék, könyörögtem, hogy ne adjanak hozzá.

— Tudom, mondá gonosz gunynyal Gold asszony, te dr. Weiszt szeretted volna, pedig jól tudhattad, hogy annak 30,000 forint kell, legalább is 30,000 forint. Mert az alább nem házasodik.

Paula elkinzott, vonagló szívvel és fel-dult arcczal áll hajdani jöltevője előtt, akit most már nemcsak gyűlölt, de utált és megvetett.

— Néni, néni, minek tett tönkre! — tördelte panaszosan a szomoru asszony és elbusultan nézett körül az egykori boldogság színhelyén, mintha a régi butorok között egy maradványát kutatná a hajdani boldogságnak.

— En tettelek tönkre? — sipított Goldné. No ez aztán a hála?

— Ön, ön asszonyom, magához vett és fölnevelt, hogy játszótársa legyek beteges lányainak s aztán, mert láb alatt voltam . . .

Igen asszonyom, ön azon volt, hogy neje legyek egy embernek; igaz van, eleget nevelt,

hát már férjhez akart adni. Oh, mit tett, kifosztott, megölt.

A szalonban a lányok zongoráztak a legszellemesebb udvarlónak, dr. Veisznak, aki ma „melankólikus“ volt, a kis szobában pedig Paula sirdogalt a szőnyegen, mint valami koldusasszony, ölben és mellette sirtak a kicsinyek. Goldné asszony pedig dult, fult.

— Micsoda kellemetlenség? Kellett ez nekem? Fölneveltem, férjhez adtam drága pénzen. Így pártoljon aztán az ember szegény leányokat. Skándál!

Városi színház.

Bérletiszünet.

Páros.

Kedden, 1900. évi január hó 30-án:

A baba.

Operette 4 felvonásban. Irtá: Ordonneau Maurice. Fordította: Reiner Ferencz. Zenéjét szerette: Audran Edmund.

SZEMÉLYEK:

Lancelot . . . Harmath J.	Alésia . . . Felhő Rózsi.
Maximin . . . Pinter Imre.	Chanterelle . . . Gáthi K.
Hilarius . . . Andorffy P.	Lorémois . . . Hajnal D.
Hilariusné . . . Tolnainé.	Balthasar . . . Czákó V.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

„HITELTUDÓSÍTÓ“

KERESKEDELMI ÉRTESÍTŐ-IRODA

ARADON.

(Tulajdonos: HEES VILMOS.)

Feltétlenül megbízható értesítéseket ad olcsón, gyorsan: 438

KERESKEDŐKRŐL,

IPAROSOKRŐL,

MEZŐGAZDÁKRŐL,

MAGÁNSZEMÉLYEKRŐL.

Összekötetések egész Magyarországgal!

Az

Aradi Közlöny

a vidék legterjedelmesebb és legolvasottabb politikai napilapja.

Megjelenik naponként legalább 12 oldalon.

F. évi február hó 1-ével újabb előfizetést nyit.

Előfizetési ár: Február hóra helyben 2 korona, vidékre 2 korona 40 fillér. Február—március hóra helyben 4 korona, vidékre 4 korona 80 fillér.

Ujjonnan belépő előfizetőink

Petőfi Sándor

összes költeményeit diszkötésben, azonfelül a

Magyar Szinművészet

gazdagon illusztrált könyvét — mig a készlet tart — ingyen megkapják.

KÖNYVKÖTÉSZEZET.

Az

Aradi nyomda részvénytársaság

(Csanádi-palota)

a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett és magas színvonalon álló

könyvkötészeti

osztálya

mindennemű könyv- és hangjegy bekötéseket vállal és ép oly pontosan, mint diszesen és jutányosan készítetteti el.

Jutányos árak. ◆ Diszes kiállítás. ◆ Pontosság.

Huzás holnap.

III. osztály.

Megújítási sorsjegy:
Egy nyolczad 5.— kor.
Egy negyed: 10.— kor.

M. kir. szab. Osztálysorsjáték

felárusító helye.

— Főnyeremény: 90.000 korona. —

OSZTÁLYSORSJEGYEK

nagy számválasztékban kaphatók az 2886

ARADI IPAR- és NÉPBANK

pénzváltó üzletében

ARADON,

„Pohár Kereszt” épület.

Telefon: 100 szám.

Megújítási sorsjegy:
Egy fél: . . . 20.— kor.
Egy egész: . . . 40.— kor.

V. sorsjáték.

V. sorsjáték.

Vételsorsjegy:
Egy nyolczad 13.— kor.
Egy negyed: 26.— kor.

Vételsorsjegy:
Egy fél . . . 52.— kor.
Egy egész . 104.— kor.

III. osztály.

Kisjenői járás főszolgabírája.

9855—1899. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Csintye községben üresedésbe jött jegyzői állásra pályázatot nyitok, s felhívom mindazokat, kik ezt az állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-ában előirt minősítést igazoló okmányokkal a 1900. évi február hó 17-nek d. e. 10 órájára kitűzött választási határidőt megelőző nap déli 12 órájáig annyiival inkább adják be, mivel a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

Kisjenőn, 1900. január 24.

Csukay Gyula,
főszolgabíró.

készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló betétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térítve vevény-nyel adandók fel.

Budapesten, 1899. évi december hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjazunk).

Árlejtési hirdetmény.

A B.-Csabai Termény- és Áru-raktár Részvénytársaság által a telepen emelendő

uj raktár

építési munkáinak

biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az árlejtésben részt vehetnek mindazon iparosok vagy vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

Ajánlat csakis az összes munkára tehető.

A költségvetésre vonatkozó százalékban kifejezett ajánlat számokkal és betűkkel kiírandó.

Ajánlattevő köteles az előirányzott összeg 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes papírban, vagy elfogadható takarékbetét könyvecskében ajánlatához mellékelni.

Az egy koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlatok I. évi február 8-án délelőtt 10 óráig az ügyvivőigazgatóhoz nyújtandók be.

Elkészve beadott, távirati vagy utóajánlatok, valamint kellően fel nem szerelt s kétes kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az építendő részvénytársaság fenntartja magának azt a jogot, hogy ajánlattevő vállalkozók közül a jutányosság szem előtt tartása mellett, a munka kivitelével, illetőleg végrehajtásával azt a vállalkozót bizza meg, aki a jól és helyesen készített munkák teljesítése iránt már eleve is legtöbb biztosítékot képes nyújtani.

A munkára vonatkozó vállalati feltételek, tervek és költségvetés a részvénytársaság hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ugyan itten költségvetés másolatok megszerezhetők.

Az építés a szerződésnek a közgyűlés jóváhagyása után megkezdendő és olyképp folytatandó, hogy 1900. évi június 25-én teljesen elkészülve át adható legyen.

A vállalati feltételek, a tudomásul vételnek elismerése végett minden ajánlattevő által a részvénytársaság irodájában előzetesen aláírandók lesznek.

A beadott ajánlatok a részvénytársaság hivatalos helyiségében a beadási határidő napján d. e. 10 óra után nyilvánosan fognak felbontatni.

B.-Csaba, 1900. január 25.

B.-Csabai Termény és Áru-raktár,
Részvénytársaság igazgatósága.

Gyümölcsfa

és szőlővessző

a Herczeg Sulkowski-féle panyakotai uradalom kertészeténél mindenféle legnemesebb fajú magas- és törpetörzsű gyümölcsfák, diszbokrok, cserjék, szőlőoltványok és sima szőlővesszők kaphatók. Megkeresésre árjegyzékkel szolgál a Herczeg Sulkovsky J. M. urad. felügyelősege Pankotán. 472

Borosjenő község előljáróságától.

1742—899. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Alólirott előljáróság a Borosjenő községében építendő tűzoltószerszín, cselédlak, iroda s egyéb helyiségekből álló férőhelyiségek felépítésére újabb árlejtést hirdet 14156 korona költséggel. Az árlejtés határnapjául 1900. évi február hó 18-ik napjának d. e. 10 órája tűzetik Borosjenő községházához.

E határnapig írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatók, de figyelembe csak úgy fognak vétetni, ha a 10 százalékos óvadékkal ellátva vannak, s azon kijelentést tartalmazzák, hogy ajánlattevő az árlejtési feltételeket ösmeri és azoknak magát aláveti.

Az árverési feltételek és költségvetés a borosjenői községi jegyzői irodában betekinthető.

Borosjenőn, 1900. évi január hó 21-én.

Strasser,
jegyző.

Zsuka,
bíró.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegyírt és zsírmintes készítmény a

Margit-Crème.

Rövid idő alatt szünteti szepit, májfoltot, pattanást, bőrrákát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket. Még koros egyéneknek is üdöbájos arczszínt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek címeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felölőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegyikísérleti állomás vizsgálatával bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy I. frt. szappan 35 kr., puder 60 kr., arczvíz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerekkereskedésben.

Magy. kir. államvasutak.

198,724—99. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Debreczen állomáson létesítendő új felvételi épület előállítására szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek. Budapest, a magyar királyi államvasutak igazgatósága magas-építmenyi ügyosztályában (VI. Teréz-körút 56 szám III. emelet 14 szám) és Debreczenben az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Az ajánlatok legkésőbb 1900. évi január hó 30-án déli 12 óráig nyújtandók be alólirott igazgatóság építési főosztályánál (VI. Teréz-körút 56. szám II. emelet 10 ajtó).

Az ajánlatok 50 krajczáros, az ajánlat mellékletet ivenként 15 krajczáros bélyeggel ellátva, lepecsételve, és következő felirattal nyújtandók be.

„Ajánlat a debreczeni felvételi épület létesítésére“.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1900. évi január hó 29-én déli 12 óráig 16,000, azaz tizenhatezer korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak főpénztáránál (Andrássy-ut 75 szám, földszint) akár